

**ANALÝZA UKAZOVATEĽOV CASH FLOW VO VYBRANOM
POLNOHOSPODÁRSKOM PODNIKU
CASH FLOW INDICATORS ANALYSIS IN THE CHOSEN
AGRICULTURAL ENTERPRISE**

MIKLOVIČOVÁ Jana, (SR)

ABSTRACT

In the last years information about financial flows are still used at enterprise direction. Cash flow is an instrument which secures the harmony of the financial stability and the profit maximization. Methodical process according to Vicen, whose advantage is a fast and practical utilization, is interesting. Cash flow chessboard composition says about sources using (intern, extern) in financial, investment, service sphere.

KEY WORDS

Net cash flow, cash flow entrance indicators, cash flow chessboard composition, Cash flow according to Vicen

ÚVOD

V posledných rokoch sa stále častejšie pri riadení podniku využívajú informácie o peňažných tokoch. Plán cash flow (plán toku hotovosti) poskytuje informácie o príjmoch a výdavkoch podniku a o konečnom stave v medziobdobiach istého časového úseku. Cieľom plánu cash flow je plánovať likvidnú polohu podniku ako základňu na stanovenie budúcich investícií, ako aj poskytnutie podrobných údajov o výsledkoch finančného riadenia. Odrážajú sa v ňom podrobné výsledky prevádzkovej, investičnej a finančnej činnosti podniku.

Na rozdiel od zisku, ktorý je iba potencionálnym zdrojom prírastku peňažných prostriedkov, ukazovateľ cash flow predstavuje peňažné prebytky, vytvorené činnosťou podniku na financovanie vlastných potrieb. Vyjadruje tak vnútornú finančnú silu podniku.

Cash flow je nástroj, ktorý zabezpečuje súlad finančnej stability a maximalizácie zisku.

Tabuľka 1: Vstupné údaje pre výpočet cash flow (v tis. Sk)

Ukazovateľ	Roky			Rozdiel		Index		
	2000	2001	2002	02 - 00	02 - 01	02 / 00	01 / 00	02 / 01
Čistý zisk	-7 474	-5 464	144	7 618	5 608	-0,019	0,731	-0,026
Odpisy	11 386	10 308	9 301	-2 085	-1 007	0,817	0,905	0,902
Časové rozlíšenie nákladov	0	0	200	200	200	*	*	*
Časové rozlíšenie výnosov	11	0	0	-11	0	*	*	*
Stav zásob	25 768	25 322	26 675	907	1 353	1,035	0,983	1,053
Stav pohľadávok	24 389	18 519	25 437	1 048	6 918	1,043	0,759	1,374
Stav krátkodobých záväzkov	11 308	10 367	9 030	-2 278	-1 337	0,799	0,917	0,871

Prameň: Súvaha , Výkaz ziskov a strát PD a vlastné výpočty

* nedeliteľné, v zlomku sa nachádza nula

Pozoruhodný je metodický postup výpočtu cash flow podľa Víceňa, ktorý ho rozdelil na tri medzivýsledky. Tým, že je cash flow takto rozdelený, vzniká tu možnosť zohľadniť vplyv jednotlivých meniacich sa faktorov na jeho vývoj i tvorbu. Takto vypočítaný cash flow nemá takú vypovedaciu schopnosť ako net cash flow, ale jeho výhodou je rýchle a praktické využitie pre porovnanie v priestore i v čase.

Tabuľka 2: Vývoj ukazovateľov cash flow (v tis. Sk)

Ukazovateľ	Roky			Rozdiel		Index
	2000	2001	2002	02-00	02-01	02/01
Cash flow I.	3 901	4 844	9 645	5 744	4 801	1,991
Cash flow II.	*	5 290	8 292	*	3 002	1,567
Cash flow III.	*	10 219	37	*	-10 182	0,004

Prameň: Vlastné výpočty

Cash flow I. má stúpajúci trend. Od roku 2000, kedy jeho výška bola 3 901 tis. Sk, stúpol do roku 2002 o 5 744 tis. Sk Jeho nárast súvisel s kladnou zmenou hospodárskeho výsledku. Priaznivý vývoj dosahuje i cash flow II., ktorý za obdobie od roku 2001 vzrástol v roku 2002 na hodnotu 8 292 tis. Sk. Je to spôsobené priaznivo sa vyvíjajúcim cash flow I., ale i znížením stavu zásob o 1 353 tis. Sk. Najobjektívnejším ukazovateľom peňažného toku z prevádzkovej činnosti je cash flow III., ktorý hodnotí pohotovú schopnosť podniku uhrádzať záväzky. Vývoj môžeme hodnotiť negatívne. Jeho hodnota v roku 2001 bola 10 219 tis. Sk a v roku 2002 klesla až o 10 182 tis. Sk na hodnotu 37. Pokles bol spôsobený poklesom krátkodobých záväzkov, ktoré do roku 2002 poklesli o 2 278 tis. Sk.

Tabuľka 3: Vstupné údaje pre výpočet net cash flow

Ukazovateľ	Roky			Rozdiel	
	2000	2001	2002	01-00	02-01
Hospodársky výsledok	-7474	-5464	144	2010	5608
Odpisy	11386	10308	9301	-1078	-1007
Rezervy	577	7	1201	-570	1194
Ostatné aktíva	14	13	479	-1	466
Ostatné pasíva	4642	9579	15776	4937	6197
Krátkodobé záväzky	11308	10367	9030	-941	-1337
Krátkodobé pohľadávky	24389	18519	25437	-5870	6918
Zásoby	25768	25322	26675	-446	1353
Krátkodobé finančné výpomoci a bežné úvery	19524	18500	25117	-1024	6617
Krátkodobý finančný majetok	0	0	0	0	0
Investičný majetok	108161	107226	110052	-935	2826
Finančné investície	34091	34091	32236	0	-1855

Pohl'.za upísané VI	0	0	0	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	0	0	0	0
Dlhodobé záväzky	20888	18541	18541	-2347	0
Dlhodobé úvery	0	0	0	0	0
Vlastné imanie	151223	147151	147284	-4072	133

Prameň: Súvaha, výkaz ziskov a strát rokov 2000, 2001, 2002 a vlastné výpočty

Tabuľka 4: Výpočet net cash flow

Ukazovateľ		2001		2002
Hospodársky výsledok	+	-5464	+	144
Odpisy	+	10308	+	9301
Zmena stavu rezerv	-	-570	+	1194
Zmena stavu ostatných aktív	+	-1	-	466
Zmena stavu ostatných pasív	+	4937	+	6197
Zmena stavu krátkodobých záväzkov	-	-941	-	-1337
Zmena stavu krátkodobých pohľadávok	+	-5870	-	6918
Zmena stavu zásob	+	-446	-	1353
Zmena stavu krátkodobých bankových úverov a fin. výpomocí	-	-1024	+	6617
Zmena stavu krátkodobého finančného majetku		0		0
Cash flow z prevádzkovej činnosti		24491		13379
Zmena stavu investičného majetku	+	-935	-	2826
Odpisy	-	10308	-	9301
Zmena stavu finančných investícií		0	+	-1855
Cash flow z investičných aktivít		-9373		-10272
Zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie		0		0
Zmena stavu dlhodobých pohľadávok		0		0
Zmena stavu dlhodobých záväzkov	-	-2347		0
Zmena stavu dlhodobých bankových úverov		0		0
Zmena stavu vlastného imania	-	-4072	+	133
Hospodársky výsledok	-	-5464	-	144
Cash flow z finančných aktivít		-11883		-11
Net cash flow		3235		3096

Stav peňažných prostriedkov na zač. obdobia	15739	18974
Net cash flow	3235	3096
Stav peňažných prostriedkov na konci obdobia	18974	22070

Prameň: Vlastné výpočty

Net cash flow bol kladný v roku 2001 i v roku 2002. V roku 2001 ho pozitívne ovplyvnila hlavne zmena stavu krátkodobých pohľadávok a zmena stavu ostatných pasív. V roku 2002 ho pozitívne ovplyvnila hlavne zmena stavu krátkodobých bankových úverov a výpomocí a zmena stavu ostatných pasív. Stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia predstavoval čiastku 15 739 tis. Sk. Po pričítaní net cash flow v hodnote 3 235 tis. Sk, predstavoval stav peňažných prostriedkov na konci obdobia 18 974 tis. Sk.

V roku 2002 bol stav peňažných prostriedkov na začiatku obdobia 18 974 tis. Sk. Po pričítaní hodnoty net cash flow 3 096 tis. Sk, bol stav peňažných prostriedkov na konci obdobia 22 070 tis. Sk.

Tabuľka 6: Šachovnicové zostavenie cash flow
Rok 2001

Použitie V činnosti	Zdroje				Použitie spolu
	interné	externé dlhodobé	Krátkodobé Úvery	krátkodobé záväzky	
Finančné	3 371				3 371
Investičné	9 373				9 373
Prevádzkové	2 784	1 392			4 176
Spolu	15 528	1 392			16 920

Rok 2002

Použitie V činnosti	Zdroje				Použitie spolu
	interné	externé dlhodobé	Krátkodobé Úvery	krátkodobé záväzky	
Finančné	11				11
Investičné	10 272				10 272
Prevádzkové	6 087		6 617		12 704
Spolu	16 370		6 617		22 987

Prameň: vlastné výpočty

V roku 2001 podnik svoje výdavky financoval predovšetkým z vlastných zdrojov, až na prevádzkové, ktoré boli vykryté z dlhodobých externých zdrojov. Obdobná situácia bola aj v roku 2002, kedy podnik vyfinancoval investičné výdavky z vlastných prostriedkov a prevádzková časť bola na 52 % krytá krátkodobými úvermi. Takýto postup financovania potrieb podniku prehlbuje prekapitalizovaný stav, čo je jeden z dôležitých predpokladov finančnej stability firmy. Uvedená situácia napovedá aj o zodpovednom prístupe finančného manažmentu pri riadení hotovosti a likvidity podniku vôbec.

Jedna z najdôležitejších zásad ekonomiky podniku hovorí, že oveľa dôležitejšie ako dosiahnuť zisk, je mať dostatok peňazí. V tomto zmysle je správa o cash flow dôležitejšia,

pretože dáva cennejšie informácie ako súvaha a výkaz ziskov a strát. Súvaha obsahuje stavy prostriedkov a zdrojov k určitému okamihu a zobrazuje súčasnú finančnú situáciu podniku. Naproti tomu cash flow vysvetľuje prečo sa údaje v súvahe za hodnotené účtovné obdobie zmenili, odkiaľ plynú finančné prostriedky a na čo boli použité. Plán cash flow nám umožní nielen peňažné toky analyzovať, ale ich aj čo najpresnejšie predpovedať.

V posledných rokoch sa stále viac pri riadení podniku využívajú informácie o peňažných tokoch. Cash flow je nástroj, ktorý zabezpečuje súlad finančnej stability a maximalizácie zisku. Zaujímavý je aj metodický postup podľa Vicena, ktorého výhodou je rýchle a praktické využitie. Šachovnicové zostavenie cash flow hovorí o použití zdrojov vo finančnej, investičnej a prevádzkovej oblasti.

LITERATÚRA

1. BIELIK, P.: Ekonomika podnikov, VES SPU Nitra, 1996, 36-39 s. ISBN 80-7137-295-1
2. GURČÍK, L.: Podnikateľská analýza a kontroling, SPU Nitra, 2001, 64-65 s. ISBN 80-7137-958-1
3. DOLEŽAL, J., FIREŠ, B., MÍKOVÁ, M.: Finanční účetnictví, Grada Praha, 1992, 144 s. ISBN 80-85623-10-2
4. KRÁĽOVIČ, J.: Finančné plánovanie podniku, Elita Bratislava, 1998, 86 s. ISBN 80-85323-68-0

KONTAKTNÁ ADRESA

Ing. Jana Miklovičová, SPU – Fakulta ekonomiky a manažmentu, Katedra ekonomiky, Tr. A. Hlinku č.2, 949 76 Nitra, Kontakt: 037/6508585, jmikli@pobox.sk

Oponent: doc. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc.